

Sveučilište u Rijeci
Ekonomski fakultet Rijeka

GOSPODARSTVO HRVATSKE

Prof. dr. sc. Nada Karaman Aksentijević

PROIZVODNI FONDOVI

DRUŠTVENO ILI NACIONALNO BOGATSTVO

$$\mathbf{DB / NB = K_{pr} + K_{pz}}$$

DB – društveno bogatstvo / kapital

NB – nacionalno bogatstvo / kapital

Kpr – prirodno bogatstvo / kapital

Kpz – proizvedeno društveno bogatstvo / kapital

Proizvedeno društveno bogatstvo je ukupnost upotrebnih (materijalnih) vrijednosti kojima jedno društvo raspolaže, a rezultat su ljudskog rada.

$$K_{pz} = K_k + K_j + K_n + K_d + K_p$$

K_k – kulturni kapital

K_j – javni fondovi materijalne infrastrukture

K_n – javni fondovi intelektualne infrastrukture

K_d – neproizvodni fondovi privatnih dobara

K_p – proizvodni fondovi

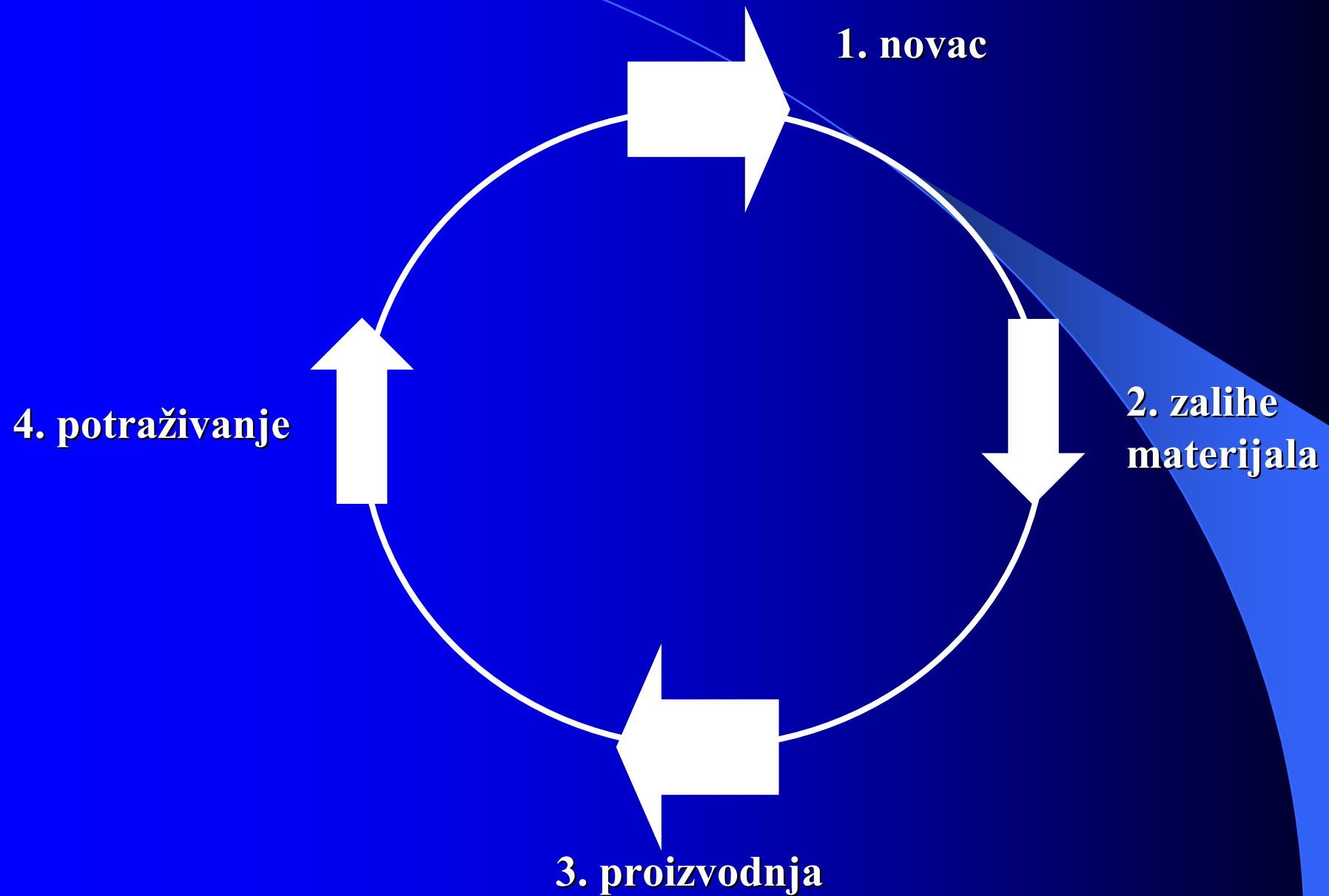
PROIZVEDENO DRUŠTVENO BOGATSTVO

Struktura fiksnih fondova:

- **građevinska zemljišta**
- **zgrade**
- **strojevi / alati**
- **oprema / uređaji**

Obrtaj kratkotrajne imovine

Struktura obrtnih fondova:

- **zalihe sirovina**
- **zalihe nedovršene proizvodnje**
- **zalihe gotovih proizvoda**
- **zalihe gotovog novca**

VREDNOVANJE PROIZVODNIH FONDOVA VRŠI SE UZ POMOĆ:

- 1. povijesne cijene**
- 2. cijene zamjene**
- 3. tržišne cijene**

VREDNOVANJE PROIZVODNIH FONDOVA:

- uz pomoć povijesne cijene – vrednovanje fiksnog kapitala vrši se po izvornim cijenama nabave (**NABAVNA VRIJEDNOST**)
- uz pomoć cijene zamjene – svođenje na sadašnju vrijednost i to:
  1. uz pomoć bruto cijene zamjene tj. pune cijene zamjene koja ne uključuje istrošenost fondova (**NOVONABAVNA VRIJEDNOST**)
  2. uz pomoć neto cijene nabave koju dobijemo kad od bruto cijene zamjene oduzmemo amortizaciju (**STVARNA ili SADAŠNJA VRIJEDNOST**)

➤ uz pomoć tržišne cijene tj. cijene koju bi bilo moguće ostvariti prodajom promatranog dobra (**TRŽIŠNA VRIJEDNOST**)

Na veličinu PDB simultano djeluju dva ekonomska tijeka:

- **INVESTICIJE – ulaganja**
- **AMORTIZACIJA - trošenje**

Tri su moguća odnosa između investicija i amortizacije i to:

1. INVESTICIJE > AMORTIZACIJE

(vitalno, propulzivno, prosperitetno gospodarstvo)

2. INVESTICIJE = AMORTIZACIJI

**(stagnantno gospodarstvo, gospodarstvo koje
ostvaruje samo jednostavnu reprodukciju)**

3. INVESTICIJE < AMORTIZACIJE

**(krizno ili zaostajuće gospodarstvo, prisutan proces
dezinvestiranja)**

Sveučilište u Rijeci
Ekonomski fakultet Rijeka

GOSPODARSTVO HRVATSKE

Prof. dr. sc. Nada Karaman Aksentijević

INVESTICIJE

INVESTICIJE su ulaganja u proizvodne fondove kojima je cilj pribaviti nove proizvodne fondove, modernizirati, adaptirati ili rekonstruirati postojeće proizvodne fondove.

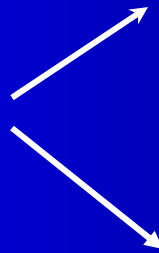
INVESTICIJE SU IZVOR EKONOMSKOG RASTA.

PODJELA INVESTICIJA

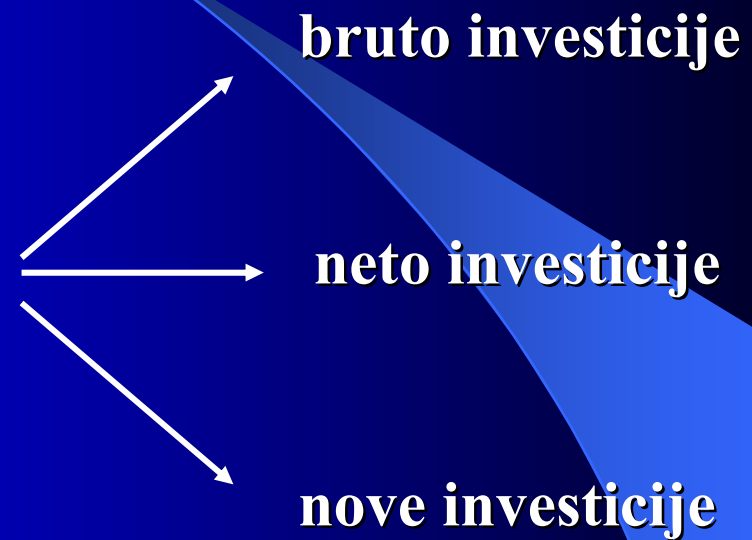
1. PREMA NAMJENI

investicije u fiksne fondove

investicije u obrtne
fondove

**2. PREMA IZVORIMA INV.
SREDSTAVA U
VRIJEDNOSNOJ STRUKTURI
PROIZVODNJE (izvori:
amortizacija, akumulacija)**

$$BI = Am + Ak$$

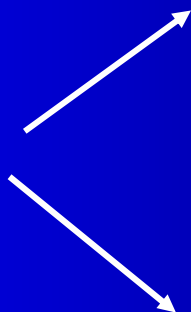
$$NI = Ak$$

$$N_0I = BI - Z$$

3. PREMA UTJECAJU NA RAST BDP-a

demografske investicije

ekonomske investicije

DEMOGRAFSKE INVESTICIJE

$$I_d = k_g \times S_r$$

I_d – demografske investicije

k_g – marginalni kapitalni koeficijent

$$k_g = \frac{\Delta F}{\Delta BDP} = \frac{I}{\Delta BDP}$$

S_r – stopa prirodnog priraštaja

Stopa prirodnog priraštaja u ‰	k_g	Demografske investicije (udio u BDP) u ‰
2	3	0,6
10	3	3,0
25	3	7,5

$$I = I_d + I_e$$

I – ukupne investicije

I_d – demografske investicije

I_e – ekonomske investicije

$$I_e = k_g \times y_r$$

ili $k_g \times P_r$

ili $k_g \times BDP_r$

I_e – ekonomske investicije

K_g – marginalni kapitalni koeficijent

$y_r = P_r = BDP_r$ – stopa rasta BDP per capita

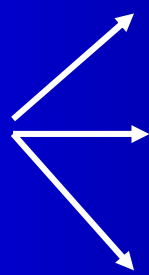
Stopa prirodnog priraštaja	k_g	I_d	Y_r	I_e	I_r
2	3	0,6	2	6	6,6
10	3	3,0	2	6	9
25	3	7,5	2	6	13,5

4. PREMA TEHNIČKOJ STRUKTURI

investicije u građevinske
objekte

investicije u opremu

ostale investicije

**5. PREMA IZVORIMA
INVESTICIJSKIH
SREDSTAVA** (izvori:
amortizacija, vlastita
akumulacija, tuđa
akumulacija, primarna
emisija)

OSNOVNA PITANJA INVESTICIJSKE POLITIKE

1. KOLIKO INVESTIRATI?

- kolika treba biti stopa investicija

$$I_r = \frac{I}{BDP}$$

- kolika treba biti stopa neto investicija

$$NI_r = \frac{AK}{NDV}$$

2. U ŠTO INVESTIRATI?

3. KAKVA JE EFIKASNOST INVESTICIJA?

$$K_g = \frac{I}{\Delta BDP} = \frac{\Delta F}{\Delta BDP}$$

S obzirom na postojanje aktivizacijskog razdoblja točnije je mjerenje efikasnosti investicija uz pomoć **razmaknutog graničnog kapitalnog koeficijenta**:

$$Kg_m = \frac{\sum_{t=m}^{t-m} I}{\sum_{m+1}^1 \Delta BDP}$$

Kg_m – razmaknuti granični kapitalni koeficijent

I – investicije

ΔBDP – promjena ukupne dodane vrijednosti

t – vrijeme

m – aktivizacijsko razdoblje